

АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР
СУЧАСНОЇ ГУМАНІТАСТИКИ

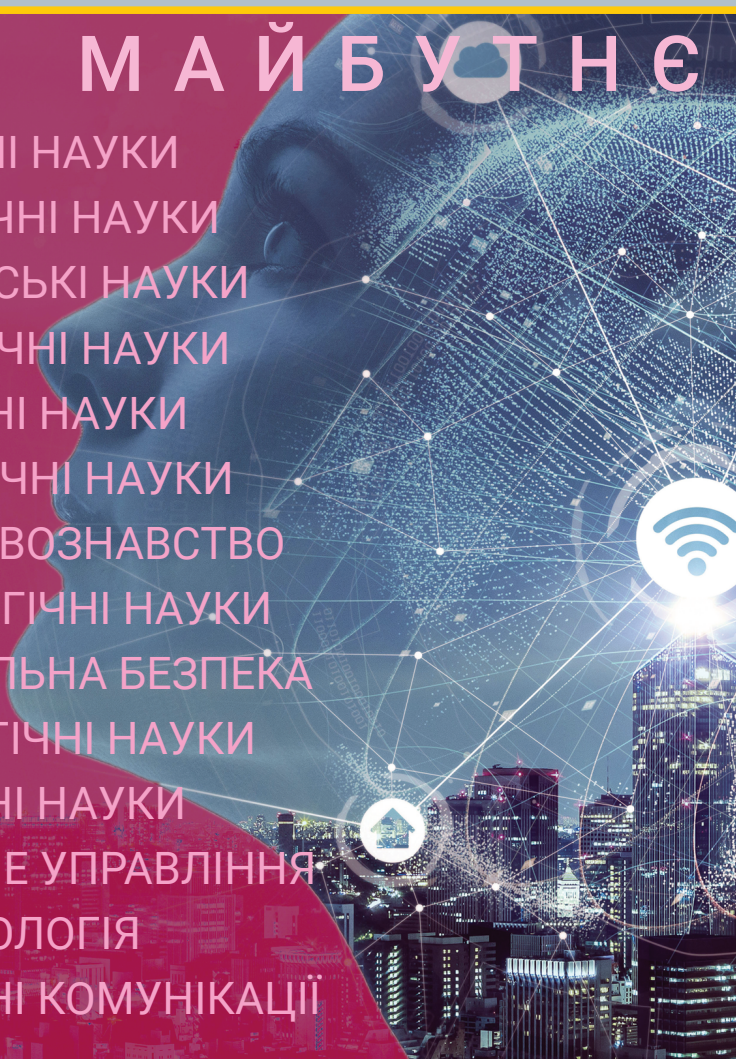
ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

ГЛОБАЛЬНИЙ СВІТ І УКРАЇНА: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПОШУК ВІДПОВІДЕЙ

16 липня 2024 р., м. Харків, Україна

С М А Й Б У Т Н Є

У ІСТОРИЧНІ НАУКИ
ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ
Ч ФІЛОСОФСЬКІ НАУКИ
А ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ
ЮРИДИЧНІ НАУКИ
С ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ
Н МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО
ПСИХОЛОГІЧНІ НАУКИ
І НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА
СОЦІОЛОГІЧНІ НАУКИ
С ПОЛІТИЧНІ НАУКИ
Т ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ
КУЛЬТУРОЛОГІЯ
Б СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ

АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР СУЧАСНОЇ ГУМАНІТАРИСТИКИ
ХАРКІВСЬКА АСОЦІАЦІЯ ПОЛІТОЛОГІВ

ГЛОБАЛЬНИЙ СВІТ І УКРАЇНА: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПОШУК ВІДПОВІДЕЙ

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Харків, 16 липня 2024 р.)

Харків
«Право»
2024

УДК 70+14+159+32+33+34+351+37+65+8

Г54

Редакційна колегія:

Требін М. П., доктор філософських наук, професор (голова);

Панфілов О. Ю., доктор філософських наук, професор;

Прудников В. А., кандидат юридичних наук, доцент;

Чернишова Т. О., кандидатка філологічних наук, доцентка;

Шевченко Л. С., докторка економічних наук, професорка

Глобальний світ і Україна: сучасні виклики та пошук відповідей : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 16 лип. 2024 р.) / [редкол.: Требін М. П. (голова), Панфілов О. Ю., Прудников В. А. та ін.] ; Аналіт. центр сучас. гуманітаристики ; Харків. асоц. політологів. – Харків : Право, 2024. – 108 с.

ISBN 978-617-8448-68-4

Збірник містить доповіді, у яких висвітлено філософські, економічні, правові, політологічні, соціологічні, культурологічні аспекти процесу глобалізації, формування цифрового суспільства, місце та роль України в сучасному глобальному світі, пошук відповідей на виклики сьогодення.

УДК 70+14+159+32+33+34+351+37+65+8

Відповідальність за достовірність наданих матеріалів несуть автори.

© ГО «Аналітичний центр сучасної гуманітаристики», 2024

© Харківська асоціація політологів, 2024

© ТОВ «Видавничий дім «Право», 2024

ISBN 978-617-8448-68-4

має бути з кулаками», що є керівництвом до дії у боротьбі за гуманістичні цінності [5].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дольская О. А. Интеллектуальные революции и техники мышления. *Теория и практика управления социальными системами: философия, психология, педагогика, социология*. 2015. № 1. С. 20–28.
2. Шамаю Г. Теория дрона. Киев: СВАРОГ, 2023. 316 с.
3. Шумка М. Л., Шандрук І. С. Трансформація гуманістичних ідей в сучасності. *Щорічник наукових праць студентів та викладачів кафедри філософії та політології ТНЕУ*. Тернопіль : ТНЕУ, 2014. С. 72–80.
4. Rapp F. *Analytical Philosophy of Technology / Translated by Stanley R. Carpenter and Theodor Langenbruch*. Boston: D. Reidel Publishing Company, 1981. xiv, 202 p.
5. Sartre J-P. *Les mains sales*. Paris: Taylor Francis, 1985. 212 p.
6. Heidegger M. *Über den Humanismus*. Frankfurt-am-Main: Klosterman, 1975. 50 s.

Требін М. П.,

доктор філософських наук, професор,
Харківський національний економічний
університет
імені Семена Кузнеця

ЛЮДИНА ПЕРЕД ВИКЛИКАМИ ЦИФРОВОГО СУСПІЛЬСТВА

Історія людства – історія промислових революцій. Перша промислова революція (VIII ст.) з винаходом парового двигуна дозволила здійснити перехід від ручної праці до машинного, фабричного виробництва. Друга промислова революція (XX ст.) пов’язана з електрифікацією та розвитком конвеєрного виробництва. Третя промислова, або цифрова революція розпочалася в другій половині XX ст. зі створення комп’ютерів, інформаційних технологій і триває досі. Новий виток технологічного прогресу ставить світ перед новою четвертою, промисловою революцією, яка фундаментально змінить наше життя, нашу працю та наше спілкування. Нова промислова революція, на порозі якої стоїть світове співтовариство, отримало назву «Індустрія 4.0» або Четверта промислова революція. Четверта промислова

революція характеризується цілою низкою нових технологій, які дублюють фізичні, цифрові та біологічні світи, що впливають на всі сфери: економіку, промисловість і навіть складні ідеї про те, що означає бути людиною. Назва виникла у 2011 р. з ініціативи бізнесменів, політиків та вчених, які визначили її як засіб підвищення конкурентоспроможності обробної промисловості Німеччини через посилену інтеграцію «кіберфізичних систем», або CPS, у заводські процеси. Таким чином, Індустрія 4.0 без Інтернету не обійдеться: а саме вона буде орієнтована на споживачів «Інтернету речей», де предмети побуту та автомобілі будуть підключені до Інтернету. А це передбачає абсолютно новий підхід до виробництва (Industrie 4.0 Working Group). Уряд Німеччини підтримав цю ідею і прийняв «високотехнологічну стратегію» для підготовки нації. Усі світові індустрії зазнають її впливу, і Україна в тому числі. Наприклад, США пішли шляхом Німеччини і в 2014 р. створили некомерційний консорціум Industrial Internet, яким керують лідери промисловості на кшталт General Electric, AT&T, IBM та Intel. Таким чином, у сучасних умовах суспільство виходить на якісно новий виток своєї історичної еволюції, який дедалі частіше характеризується як «цифрове» або «епоха цифровізації».

У Глобальному звіті Digital 2024 наводяться такі статистичні показники: на початок 2024 р. кількість унікальних користувачів мобільних телефонів становила 5,61 мільярда. Останні дані GSMA Intelligence показують, що зараз 69,4% населення світу користуються мобільними пристроями, а загальна кількість у світі зросла на 138 мільйонів (+2,5%) з початку 2023 року. Понад 66% усіх людей на Землі зараз користуються Інтернетом, а за останніми даними загальна кількість користувачів у всьому світі становить 5,35 мільярда. За останні 12 місяців кількість користувачів Інтернету зросла на 1,8% завдяки 97 мільйонам нових користувачів з початку 2023 року. Аналіз Kerios показує, що ідентифікаційні дані активних користувачів соціальних мереж перевищили позначку в 5 мільярдів, причому остання цифра користувачів еквівалентна 62,3% населення світу. За минулий рік загальна кількість активних користувачів соціальних мереж у світі зросла на 266 мільйонів, що призвело до річного зростання на 5,6% [1]. Кількість українців, які щоденно користуються Інтернетом, протягом минулого року зросла з 72% до 80%. Починаючи з 2021 року цей показник збільшився на понад 10% [2].

Унікальність цифрового суспільства полягає в тому, що вперше за всю історію існування людська цивілізація у своєму розвитку прагне дематеріа-

лізації соціального буття. Економіка, соціальна комунікація, культура являють собою лише знаки: символи, образи, цифри. Як існувати людині з її матеріальним тілом, фізіологією, сенсорним сприйняттям, чутливістю в цьому новому світі незрозуміло. Яке майбутнє подальшого технологічного прогресу та розвитку такої цивілізації – питання відкрите.

Розвиток нових інформаційних технологій передбачає революційні соціальні зміни, які необхідно осмислити наукової спільноті. Цифровізація суспільства безперервно поповнює наше життя новими поняттями: хмарні сервіси, великі дані, фонотика, цифрові продукти, блокчейн, нейротехнології, штучний інтелект, квантові технології, які змінюють не тільки форми споживання, а й саму форму існування світу. Інформація, технології, соціум змінюються зі швидкістю, яку людина поки що ще не здатна усвідомити та увияти.

Цифрова революція створила цілу низку проблем, таких як зростання цифрового розриву – «фундаментальний аспект соціальної нерівності в інформаційну епоху» [3, р. 1], зниження потреби в офлайн-спілкуванні та міжособистісній взаємодії, загрози безпеці та приватності особистих даних. Зайве перебування в мережі та прихильність до онлайн-розваг може призводити до формуванню залежності, відволікати від реального життя, знижувати якість міжособистісних відносин і тим самим негативно впливати на психологічне і фізичне здоров'я індивіда. Як зазначає Еліас Абуджауд, «ніщо не може бути більш примітним, як те, що наші онлайн-риси несвідомо імпортуються в наше офлайн-життя... і наша офлайн-персона все більше нагадує наш аватар» [4, р. 9]. На його думку, лише деякі здатні акуратно розділяти дві сфери свого життєвого світу: онлайн і офлайн, віртуальну і реальну. «Однак для решти з нас цей поділ вже неможливий, і ми живемо в чомусь, що нагадує каламутну емульсію, екзистенційний еквівалент добре перемішаного вінегрету» [4, р. 20].

Формування цифрового суспільства супроводжується радикальною переоцінкою багатьох традиційних цінностей і конструюванням принципово нової системи аксіологічних орієнтацій. В умовах цифрового суспільства та культури формується особливий людський тип – «цифрова людина» або «*homo digitalis*», яка володіє набором принципово нових ціннісних орієнтацій. *Homo digitalis* – представник сучасного цифрового суспільства, що формується як відповідь на запит цифрового суспільства світу, значущість соціальних аспектів існування якого вона неодмінно повинна усвідомлювати.

Соціальні мережі та онлайн-спільноти надають їй широкі можливості для спілкування, співробітництва, створення контенту, однак вони також можуть стати джерелом негативних проявів, таких як цілеспрямоване маніпулювання свідомістю людини, поширення свідомо фейкової або неперевіреної інформації та ін. Для «homo digitalis» ключовою складовою ефективною та безпечною життєдіяльністю стає вільне володіння цифровими та інформаційно-аналітичними технологіями, за допомогою яких вона отримує обсяг інформації, здійснює (через свою адекватність та здібності) його оцінку та вибудовує модель своєї соціальної поведінки. Незворотний процес перетворення на Homo digitalis активно продовжується: гаджети стали звичайним предметом сучасного життя, кількість стільникових операторів збільшується, послуги стільникового зв'язку та функціональних можливостей телефонів з Інтернет-ресурсами розширюються, «оцифрування» нашого життя продовжується.

Реальність свідчить, що сучасна екзистенційно активна людина значну частину свого часу проводить у віртуальному середовищі та у зв'язку цим у сучасних гуманітарних науках на перший план висувуються проблеми усвідомлення причин і сутності цифровізації, виявлення гуманістичного сенсу та змісту екзистенції людини в технізованому світі, усвідомлення гуманітарних критеріїв соціокультурного буття з усіма технологічними нововведеннями, що розгортаються на його фоні. Нам треба дати відповідь на питання: «Яке майбутнє подальшого технологічного прогресу? Як він вплине на розвиток цифрової цивілізації? Що буде з людиною в цьому суспільстві?» Без пошуку відповідей на ці питання буде дуже складно рухатися далі в наше майбутнє. Хоча рухатися будемо, але завжди треба усвідомлювати загрози та ризики, щоб їх мінімізувати та зробити життя кращим.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Digital 2024: Global Overview Report. *Datareportal*. URL: <https://datareportal.com/reports/digital-2024-global-overview-report> (accessed date: 12.07.2024).
2. Українці стали частіше користуватися Інтернетом, 80% – онлайн щодня: соціопитування. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/press-releases/ukrayintsi-staly-chastishe-korystuvatysya-internetom-80-onlayn-shchodnya-sotsopytuvannya> (дата звернення: 12.07.2024).

3. Ragnedda M., Mushert G. W. Introduccion. *The digital divide. The Internet and social inequality in international perspective* / edited by Massimo Ragnedda and Glenn W. Muschert. London ; New York : Routledge, Taylor & Francis Group, 2013. P. 1–14.

4. Aboujaoude E. *Virtually you: the dangerous powers of the e-personality*. New York : W. W. Norton, 2011. 349 p.

ЗМІСТ

Секція: Економічні науки

Білокінь О. В.

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ
ІНВЕСТИЦІЙ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ 3

Віхренко І. В.

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ
ТА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА 5

Гречко О. Ю.

СТРАТЕГІЧНИЙ УПРАВЛІНСЬКИЙ ПІДХІД В ДІЯЛЬНОСТІ
МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ 8

Ковальов М. С.

УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОВІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА..... 10

Лісун Я. В.

ЦИФРОВІ ДОДАТКИ ЯК СУЧАСНІ ІНСТРУМЕНТИ
МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ 13

Марков В. С.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ
ДІЯЛЬНІСТЮ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ..... 20

Мусійчук Д. В.

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ..... 22

Равлик Р. В.

УПРАВЛІННЯ ПРОМИСЛОВИМ ПІДПРИЄМСТВОМ
В УМОВАХ ТРАНЗИТИВНОЇ ЕКОНОМІКИ..... 25

Сабадош О. В.

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ
МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ
КРИЗОВОГО СТАНУ ЕКОНОМІКИ..... 27

Слопіцький В. І.

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ
ПІДПРИЄМСТВ МАШИНОБУДУВАННЯ..... 30

Чубов Р. М.

ОСНОВИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВАМИ В УМОВАХ КРИЗОВОГО
СТАНУ ЕКОНОМІКИ 32

Секція: Філософські науки

Коростильов Г. Л.

ГУМАНІТАРИЗМ В ЕПОХУ СУЧАСНОЇ ТЕХНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ПАРАДИГМИ..... 35

Требін М. П.

ЛЮДИНА ПЕРЕД ВИКЛИКАМИ ЦИФРОВОГО СУСПІЛЬСТВА 37

Секція: Філологічні науки

Ємельянова О. В.

ХАРАКТЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ КОМЕМОРАТИВНОЇ ПРОМОВИ..... 42

Мельничук Р. І.

РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ФОНОСЕМАНТИЗМУ У ЛЕКСИЧНИХ ОДИНИЦЯХ СУЧАСНОЇ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ІЗ ЗНАЧЕННЯМ «РУХУ» 44

Пронь О. Р.

СПЕЦИФІКА ДОСЛІДЖЕННЯ ВОЄННОГО ДИСКУРСУ 47

Тичинський П. О.

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ПЕРЕКЛАДУ ВІЙСЬКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТІВ 49

Секція: Юридичні науки

Барановська В. Ф.

ЕКОЛОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ У МОРСЬКИХ ПОРТАХ УКРАЇНИ: ТЕНДЕНЦІЇ У ПУБЛІЧНОМУ АДМІНІСТРУВАННІ 53

Зінченко О. В.

ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРАВОВІ СТАНДАРТИ В СФЕРІ ТРАНСПЛАНТАЦІЇ ОРГАНІВ 55

Красва К. І.

ШАХРАЙСТВО В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ..... 58

Лісовська Ю. П., Лісовський П. М.

РЕЖИМ КОНТРОЛЮ СИСТЕМИ ПОВІТРЯНО-КОСМІЧНИХ СИЛ СВІТУ НАД ЯДЕРНИМ ОЗБРОЄННЯМ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВ ЛЮДИНИ У КІБЕРСУЧАСНОСТІ 61

Фенич Я. В.

ІНКОРПОРУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА У ВНУТРІШНЄ ПРАВО УКРАЇНИ ЯК ТЕНДЕНЦІЯ ПРАВОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ63

Наукове видання

ГЛОБАЛЬНИЙ СВІТ І УКРАЇНА: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПОШУК ВІДПОВІДЕЙ

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Харків, 16 липня 2024 р.)

Видається в авторській редакції

Підписано до друку 19.07.2024. Формат 60×84/16.
Ум. друк. арк. 6,3. Обл.-вид. арк. 5. Тираж 100 пр. Зам. № 149

ТОВ «Видавничий дім «Право»,
вул. Харківських Дивізій, 11/2, м. Харків, Україна
Для кореспонденції: а/с 822, м. Харків, 61023, Україна
Тел.: (050) 409-08-69, (067) 574-81-20, (063) 254-50-84
Вебсайт: <https://pravo-izdat.com.ua>
E-mail для замовників послуг: verstka@pravo-izdat.com.ua
E-mail для покупців: sales@pravo-izdat.com.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 8024 від 05.12.2023

Виготовлено ТОВ «Промарт»,
вул. Весніна, 12, Харків, 61023, Україна
Тел. (057) 717-25-44
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 5748 від 06.11.2017